

sigure, un mare timid, un tandru cu brațele pline de flori. El o are alături pe Anca Andrei, care o joacă pe senzuala Țirele cu nerv și aplomb. Reținem din mai toate portretele o notă de tristețe ascunsă și melancolie care conferă tabloului comic un plus de complexitate.

Antologie a prostiei – în care femeile, conducând jocul trezirii la normalitate, aduc întâmplărilor un sfârșit fericit – spectacolul cu *Întâmplări dintr-un oraș cu proști*, un regal de umor evreiesc și de frenezie a jocului teatral de la Piatra Neamț, este urmărit cu încântare și aplaudat cu căldură.

Teatrul Tineretului din Piatra Neamț – *Întâmplări dintr-un oraș cu proști de Moshe Gherșenzon*. Traducere: Mya Liontescu. Adaptare: Moshe Yassur. Regia și muzica: Dan Tudor. Coregrafia: Florin Fieroiu. Scenografia: Anca Răduță. Cu: Corneliu-Dan Borgia (*Reb Gamliel*), Lucreția Mandric (*Sure*), Anca Andrei (*Țirele*), Dragoș Ionescu (*Hoizik*), Tudor Tăbăcaru (*Reb Țudek*), Victor Giurescu (*Leimech*), Cezar Antal (*Vaisuzu*), Daniel Beșleagă (*Nisi*), Ionuț Cucoară (*Zisi*), Dan Grigoraș (*Binem*). Data premierei: 16 decembrie 2006.

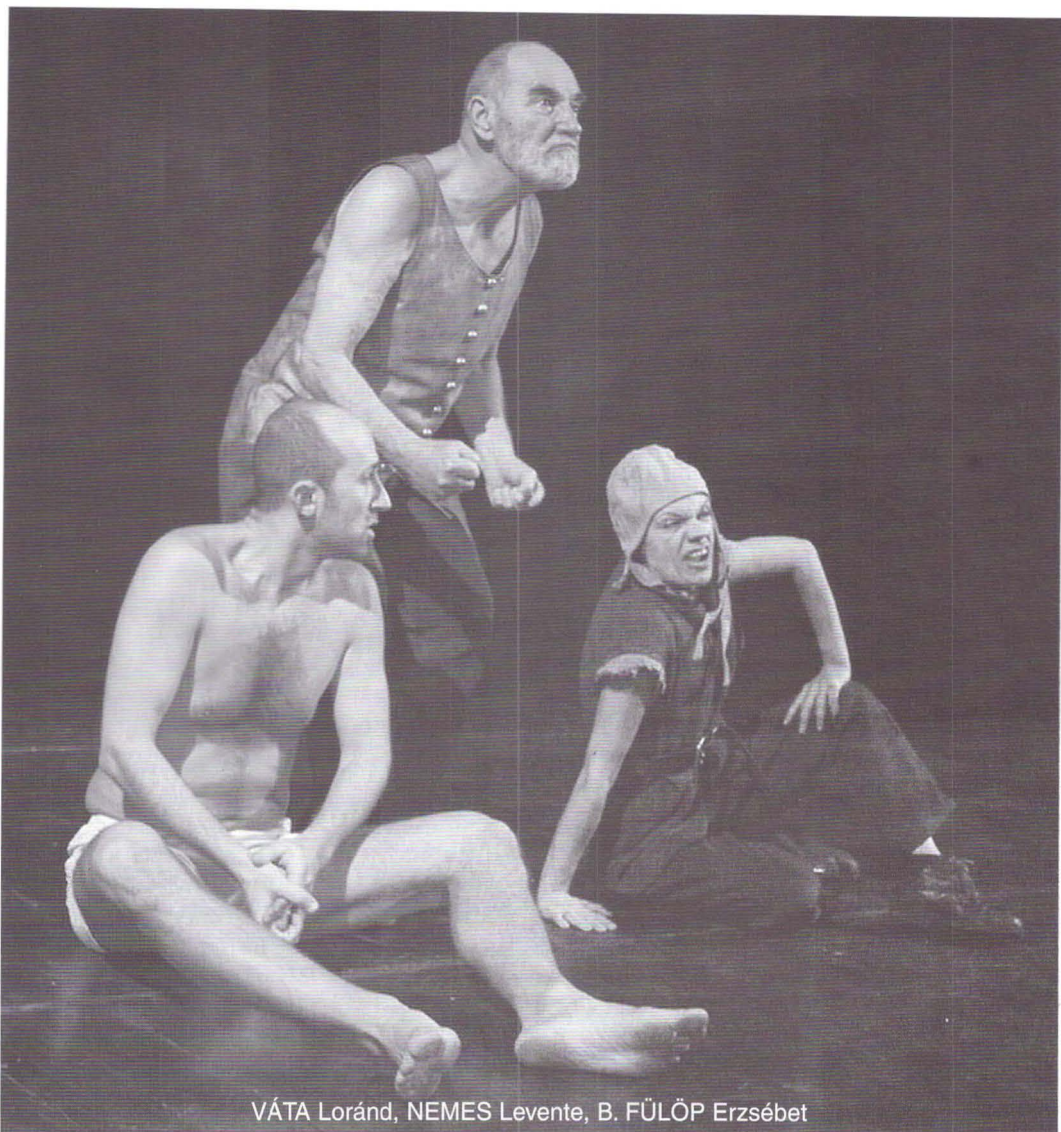
Nicolae PRELIPCEANU

Sfântu Gheorghe

„Regele Lear” nu se interzice, dar se amână

După o premieră de succes, la Naționalul clujean, cu *Regele Lear*, iată că și Teatrul „Tamási Áron” din Sf. Gheorghe pune în scenă aceeași mare piesă a lui Shakespeare. Dacă la Cluj regizor era Tompa Gábor, la Sfântu Gheorghe piesa e pusă în scenă de Bocsárdi László, fost elev, actual emul al regizorului clujean. Dacă Tompa Gábor s-a concentrat mai mult pe linia personajului principal, cele trei fete fiind cam lăsate să facă ceea ce știu actrițele mai bine, Bocsárdi László a lucrat fiecare amănunt al piesei, mai precis al acelei părți (mari) din piesă pe care a păstrat-o, astfel încât produsul său să fie de egală coerență și pe la periferia poveștii principale. Liniile paralele, care se luminează reciproc, nedreptatea lui Lear față de Cordelia, și nedreptatea lui Gloucester față de Edmund, se întretes, construind o plasă de înțelesuri majore, morale, pe care stă tot restul poveștii.

Spectacolul cu *Regele Lear/Lear Király* de la Sfântu Gheorghe este foarte unitar, actorii reușesc să mențină ritmul tot timpul celor trei ore și ceva de reprezentație, într-o frenezie care nu-i poate stăpâni decât pe adevărații artiști. Este uimitor pentru cineva obișnuit cu trupele din marile orașe cum o mână de actori, în aparență pierduți în provincie, și căroră nu le pot fi promise zeci de reprezentații cu săli pline, pot da dovadă de atâta dăruire și, mai ales, de atât talent. Spre rușinea mea, n-am mai văzut trupa de la „Tamási Áron” decât o singură dată, în spectacolul, și acela excelent, cu *Năzdrăvanul Occidentului*. L-am remarcat atunci, nu de mult, pe Pálffy Tibor, acum în rolul lui Edgar, bastardul intrigant și perfid al lui Gloucester. Dar și pe Nemes Levente, care face, în *Regele Lear*, un mare rol al vieții sale, cred. Acest actor care nu mai e la prima tinerețe are încă – și, îi doresc să și-o mai mențină – o energie, o forță a exprimării care se întâlnește numai la marii reprezentanți ai profesiei.

VÁTA Loránd, NEMES Levente, B. FÜLÖP Erzsébet

Bocsárdi László a conceput tot spectacolul ca pe un îndelung turbion, actorii se mișcă încă din prima scenă de parcă ar fi izbucnit deja furtuna de la sfârșitul părții întâi și începutul părții a doua, cum a distribuit-o regizorul, la ambele capete ale pauzei. În schimb, trăim o perioadă de liniște în furtună, timp în care efectele acesteia se materializează în fața ochilor spectatorilor în persoanele unor tineri cam goluți, închiși într-un fel de cutii transparente, cocoțate pe picioare, nici ele mai opace. Dintr-unul dintre aceste containere coboară, la un moment dat, dârdâind, firește, fiul izgonit al lui Gloucester, Edgar, foarte nuanțat interpretat de Váta Loránd. Una dintre figurile tragice și înduioșătoare, prin credința sa față de un stăpân cuprins de turbare, este Contele de Kent, izgonit și el pentru a fi îndrăznit să spună ceea ce și alții observau, și anume că Lear greșește dezmoștenind-o pe Cordelia, singura sinceră în exprimarea dragostei pentru tatăl său, dar revenind, de Kent este vorba,

firește, travestit, pentru a-și ajuta stăpânul, plecat pe o cale care nu-i aduce decât imense nenorociri. Credinciosul Kent se materializează pe scenă sub chipul lui Szabó Tibor, un actor cu mari resurse, pe care și le pune foarte bine în evidență pe scenă, dar nu pentru ele în sine, ci pentru a construi acest rol, cu atât mai dificil cu cât e compus din situații umile și umilitoare. Cele trei fete ale lui Lear au contururi ferm distincte una de alta, chiar Goneril și Regan, la urma urmei „ca doi brazi într-o tulpină“, și anume aceea a răului și a ingraturii agresive. Goneril este Albu Annamária, *Regan* – Gajzágó Zsuzsa, iar *Cordelia* – Kicsid Gizella. Kömíves Mihály l-a jucat pe Conte de Gloucester, cu accente tragice demne de un nou Oedip, în scena orbirii sale de către Ducele de Albany și în cele următoare, mai puțin convingător până atunci. Mátray László a fost un destul de palid Albany, ceea ce nu se poate spune despre Diószegi Attila, în rolul Ducelui de Cornwall, figură luminoasă, expresie a binelui și moralului, ce iese întotdeauna mai greu decât contrariul său, în operele de artă în general și în teatru în special. Nagy Alfréd, în rolul lui Oswald,intendentul lui Goneril, a avut momente reușite și altele neconvingătoare.

Am lăsat la urmă Bufonul, pentru că aici s-a petrecut un fapt neașteptat și nedorit. Rolul îi fusese încredințat unei actrițe – ca și la Cluj, unde îl juca (excelent) Anca Hanu–Bicskei Zsuzsanna. Cu două sau trei zile înainte de data premierei, pe când se întorcea de la repetiții, dna Bicskei Zsuzsanna a fost atacată, doi hoți încercând să-i smulgă geanta de pe umăr. N-au reușit, în schimb au reușit altceva: să o trântescă la pământ și să o scoată din distribuție, din cauza celor trei coaste pe care și le-a rupt în cădere și a unor răni pe față și pe corp. Astfel încât premiera a trebuit să fie amânată cu vreo câteva – nu multe – zile, timp scurt, în care invitata de la Târgu Mureș, actrița B. Fülöp Erzsébet, a reușit să învețe rolul, devenind una dintre figurile centrale ale spectacolului, un fel de umbră și oglindă pusă în fața lui Lear, dar și una dintre cele mai bune interprete de la premieră.

Decorul îi aparține lui Bartha József. Acesta a construit un prim teritoriu de joc, în partea din față a scenei, ceva mai mult decât ceea ce numim avanscenă, precum și, în partea a doua, prin ridicarea peretelui negru dintre ele, un al doilea teritoriu de joc, unde apar întâi recipientele transparente cu tineri chirciți în ele, precum și, mai târziu, un fel de labirint englezesc, în fața căruia Lear stă având pe cap ultima sa coroană, una de margarete, ca o sugestie discretă spre Ofelia, o altă victimă a nebuniei din cauză că nu înțelege lumea în care s-a trezit trăind.

Spectacol de mare forță, care fascinează pe spectator, *Király Lear/Regele Lear* aduce Teatrul „Tamási Áron“ alături de marile teatre din România de azi, chiar dacă limba de pe scenă e maghiara. Shakespeare e același în toate limbile pământului.

Teatrul „Tamási Áron“ din Sfântu Gheorghe – Regele Lear (Joc tragic. Pe baza traducerilor lui Mészöly Dezső și Vörösmarty Mihály.) Regizor: Bocsárdi László. Dramaturg: Sebastyén Rita Júlia. Decorul: Bartha József. Costumele: Dobre Kóthay Judit. Muzica: Könczei Árpád. Cu: Nemes Levente (*Lear*). D. Albu Annamária (*Goneril*), Gajzágó Zsuzsa (*Regan*), Kicsid Gizella (*Cordelia*), Kömíves Mihály (*Contele de Gloucester*), Váta Loránd (*Edgar*), Pállfy Tibor (*Edmund*), Szabó Tibor (*Contele de Kent*), B. Fülöp Erzsébet (*Bufonul*), Mátray László (*Ducele de Albany*), Diószegi Attila (*Ducele de Cornwall*), Nagy Alfréd (*Oswald, intendentul lui Goneril*), Debreczi Kálmán (*Nobil*), Veress László (*Regele Franței*), Kolcsár József (*Ducele Burgundiei*). În alte roluri: Erdei Gábor, Márton Lóránt, Nagy József, Nagy Kopeczky Kálmán, Fazakas Misi, Ádám János, Bedő Géza, Bíró Miklós, Bölöni Béla, Kelemen György, Leopold József, Pilbáth Miklós, Tölcséres Sándor, Bán József, Bende Sándor, Benedek Zsolt, Bernát Ádám, Fazakas István, Molnár István, Szentpáli Ferenc, Vátny Zsolt. Premiera: noiembrie 2006.